

CZU: 339.137:334.7(4)

**COMPETITIVITATEA
ÎNTRINDERILOR ÎN
AGENDA EUROPEANĂ:
OBSTACOLE ȘI STRATEGII**

*Prof. univ., dr. hab.
Eugenia FEURAS, ASEM
feuras@ase.md*

Articolul abordează experiența UE în domeniul ameliorării competitivității. Sunt examinate obstacolele cu care se confruntă întreprinderile europene, în primul rând, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile). Măsurile de reducere a acestor obstacole sunt analizate prin prisma Programului Uniunii Europene pentru stimularea competitivității în afaceri și a IMM-urilor (COSME Programe for the Competitiveness of Enterprises and SMES) pentru anii 2014-2020 și a diverselor inițiative, rețele, portaluri. Informațiile prezentate în articol sunt utile pentru promovarea în practică a prevederilor conținute în Foaia de parcurs pentru ameliorarea competitivității Republicii Moldova pentru perioada 2014-2020.

Cuvinte-cheie: *competitivitate, constrângeri financiare percepute și efective, calitatea administrațiilor publice, Programul COSME.*

JEL: F5, F55.

Introducere

Pornind de la faptul că Acordul de Asociere a Republicii Moldova cu UE și Acordul privind instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător au drept scop încadrarea Republicii Moldova în spațiul economic european, devine necesară promovarea reformelor structurale profunde în vederea realizării acestui scop. Una din direcțiile reformării constă în creșterea competitivității.

CZU: 339.137:334.7(4)

**COMPANIES'
COMPETITIVENESS ON
THE EUROPEAN AGENDA:
OBSTACLES AND STRATEGIES**

*Professor, Hab. Dr.
Eugenia FEURAS, ASEM
feuras@ase.md*

The article below focuses on the EU experience in enhancing competitiveness. It emphasizes the obstacles that the European companies, mainly small and medium-sized, have to overcome. The measures undertaken to reduce these impediments are considered through the EU Programme for the Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises (COSME) for 2014-2020 and various initiatives, networks, and portals. The information submitted in this article is a valuable tool to implement the stipulations of the Roadmap designed to enhance competitiveness in the Republic of Moldova during 2014-2020.

Key words: *competitiveness, perceived and actual financial constraints, quality of public administration, COSME Programme.*

JEL: F5, F55.

Introduction

Given the fact that the Association Agreement between the Republic of Moldova and the EU and the Deep and Comprehensive Agreement to establish the Free Trade Zone are aimed at integrating the Republic of Moldova into the European Economic Area, it calls for the need to promote deep structural reforms to achieve this goal. One of the directions that reforms touch upon is enhancing competitiveness.

Factorii care influențează competitivitatea sunt clasăți, în linii mari, în 5 categorii: la nivel de produs, la nivel de întreprindere, la nivel de ramură, la nivel de stat și la nivel de grupare integraționistă regională. În articolul de față, ne vom axa pe aspectele ce țin de competitivitatea la nivel de întreprindere.

Pentru a lua măsuri în vederea ameliorării competitivității întreprinderilor, se cer examinate nu doar restricțiile existente în practica națională, dar și experiența statelor care au demonstrat progrese în acest domeniu. Racordarea la spațiul european impune necesitatea studierii obstacolelor, cu care se confruntă întreprinderile europene și strategiile pe care le adoptă instituțiile europene în vederea depășirii lor. Studiarea experienței europene în domeniul competitivității întreprinderilor, în primul rând, a IMM-urilor, reprezintă, astfel, scopul final al studiului realizat și prezentat în articolul de față.

Practica europeană prevede elaborarea a două rapoarte cu privire la competitivitate: unul vizează competitivitatea pe ansamblul UE (*EU Competitiveness Report*), iar altul – competitivitatea statelor membre în parte (*Member states Competitiveness Report*). În raportul din 2014, intitulat *Susținerea creșterii întreprinderilor (European Competitiveness Report 2014, Helping Firms Grow)*, sunt delimitați câțiva factori care influențează decisiv nivelul competitivității europene:

- 1) finanțarea IMM-urilor;
- 2) internaționalizarea întreprinderilor;
- 3) calitatea administrației publice;
- 4) nivelul inovării;
- 5) costul energiei.

Totodată, sondajul realizat în cele 27 de țări membre UE denotă existența unei serii de obstacole în dezvoltarea antreprenoriatului, reflectate în tabelul 1.

The factors that influence competitiveness are generally divided into 5 categories related to: product, company, branch, country and regional integrationist grouping. The article below focuses on the aspects concerning competitiveness at company level.

In order to undertake measures to increase companies' competitiveness, one must consider not only the existing restrictions at national level, but also the experience of the countries which achieved success in this field. Adjusting to the European area requires a study of the barriers that the European institutions have to deal with as well as the strategies adopted by them to overcome the obstacles. A close look at the European experience in companies' competitiveness, primarily of small and medium-sized businesses, represents, thus, the ultimate goal of this research and is described in the article below.

The European practice calls for 2 reports on competitiveness: the first one called (*EU Competitiveness Report*) targets the EU competitiveness as a whole, but the second one called (*Member-States Competitiveness Report*) underlines the member-states' competitiveness separately.

The *European Competitiveness Report 2014 named Helping Firms Grow* distinguishes certain factors that have a decisive impact on the level of the European competitiveness:

- 1) small and medium-sized companies' financing;
- 2) companies' internationalization;
- 3) quality of public administration;
- 4) level of innovation;
- 5) energy cost.

Furthermore, a survey carried out in 27 EU countries identifies a number of barriers in the development of entrepreneurship depicted in table 1.

Tabelul 1/Table 1

Obstacolele pentru antreprenoriat în UE, 2014/ Obstacles to entrepreneurship in the EU, 2014					
	Acord total/ Fully agree	De acord/ Agree	Dezacord/ Disagree	Dezacord total/ Fully disagree	Nu știu/ Do not know
Lipsa suportului financiar disponibil/ Lack of available financial support	35	46	10	2	7
Proceduri administrative complexe/ Complex administrative procedures	29	42	16	4	9
Dificultatea obținerii informațiilor suficiente asupra modului de a deschide o întreprindere/ Difficulty in obtaining sufficient information on how to open a business	17	34	29	9	12
Persoanele cu afacere eșuată ar dori o a doua șansă/ Failed business people would like a second chance	28	53	10	3	7
Persoanele nu ar trebui să deschidă întreprinderi dacă există risc de eșec/ People should not open businesses if there is a risk of failure	19	31	33	13	5

Sursa/Source: [3]

Conform datelor sondajului, principalele obstacole în crearea IMM-urilor sunt insuficiența finanțării și complexitatea procedurilor administrative. Deci, și la nivel guvernamental, și la nivel de actori economici, două probleme se evidențiază în mod deosebit – finanțarea IMM-urilor și calitatea mediului de afaceri. Prin ce strategii rezolvă UE aceste chestiuni?

Răspunsul la întrebarea dată fost găsită prin analiza datelor și studierea politicilor Comisiei Europene și a Consiliului European „Competitivitate”.

Starea finanțării IMM-urilor și a mediului de afaceri european

Accesul întreprinderilor la finanțare este determinant pentru efectuarea investițiilor, a inovării și dezvoltării. Spre deosebire de întreprinderile multinaționale mari, care au acces la finanțarea prin intermediul piețelor externe de

The survey results reveal that the major obstacles in setting up small and medium-sized companies are scarce financing and complexity of administrative procedures. Thus, both at government and economic entities' levels, the survey underlines mainly 2 deficiencies – small and medium-sized companies' financing and quality of the business environment. What are the strategies applied by the EU in response to these deficiencies?

The answer to this question was given after a data analysis and a study of policies implemented by the European Commission and the European Council called “Competitiveness.”

The pattern of financing small and medium-sized companies and the European business environment

Accessible financing for companies is paramount to enable investments and encourage innovation and development. Unlike large multinational

capital, IMM-urile sunt foarte dependente de creditele bancare interne și liniile de creditare. Ele se confruntă cu costuri mai mari și condiții de creditare mai dure, grație ratelor de faliment mai înalte și asimetriei informaționale între creditori (lipsa istoriilor de creditare ale IMM-urilor și a garanțiilor) și debitori (informații incomplete despre sursele de finanțare).

Conform datelor anchetei BCE privind accesul IMM-urilor la finanțare (SAFE), prezentate în Raportul european al competitivității, constrângerile financiare percepute și efective ale întreprinderilor sunt prezentate în figura 1.

companies that are financially assisted through foreign capital markets, the small and medium-sized companies are very dependent on domestic bank credits and lines of credit. They must cover higher costs and face tougher terms of credit due to higher bankruptcy rates and informational discrepancy between creditors (lack of credit histories of small and medium-sized companies and collaterals) and debtors (incomplete data on sources of financing).

Based on the results of the ECB survey on the access to finance of enterprises (SAFE), revealed in the EU Competitiveness Report, the perceived and actual financial constraints on companies are depicted as follows figure 1.

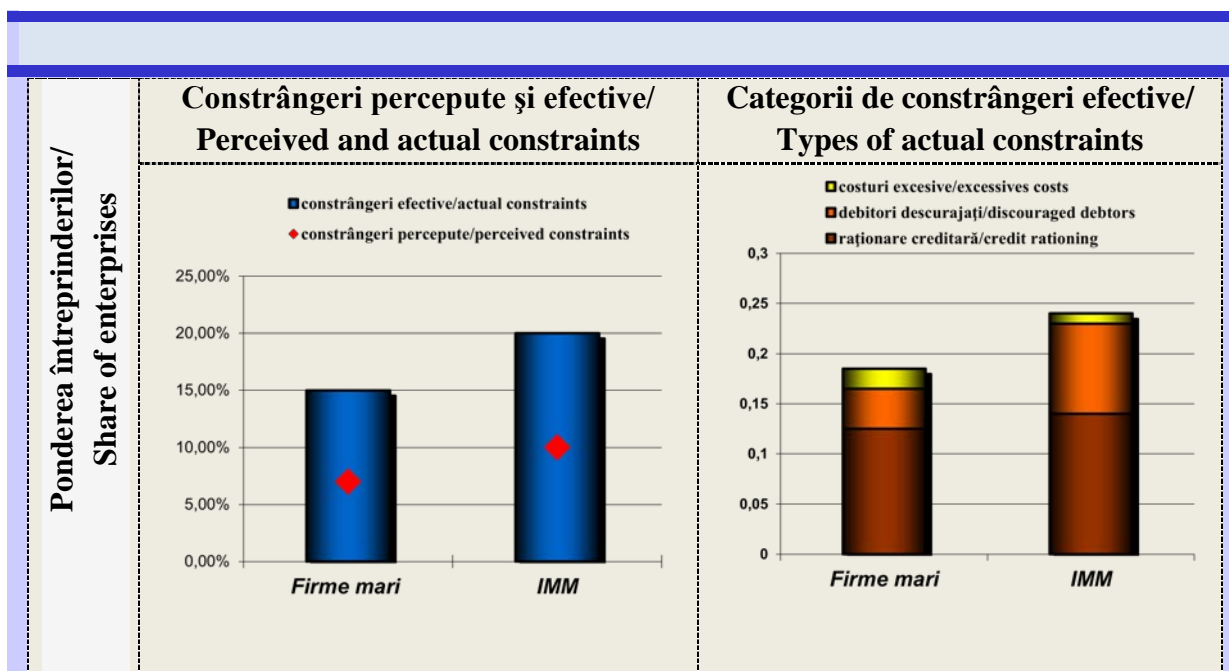

Figura 1. Constrângerile financiare percepute și efective ale întreprinderilor – UE 28, 2013 / Figure 1. Perceived and actual financial constraints on enterprises – EU 28, 2013

Sursa/Source: [2, p.51]

Datele sus-menționate indică faptul că, în 2013, 10% dintre IMM-uri au perceput constrângerea financiară drept cea mai presantă problemă cu care s-au confruntat, față de 7% dintre întreprinderile mari. Sub aspect structural, cea mai răspândită restricție a fost refuzul de acordare a creditului (raționarea creditară), urmată de nesolicitarea creditelor de frica refuzului potențial

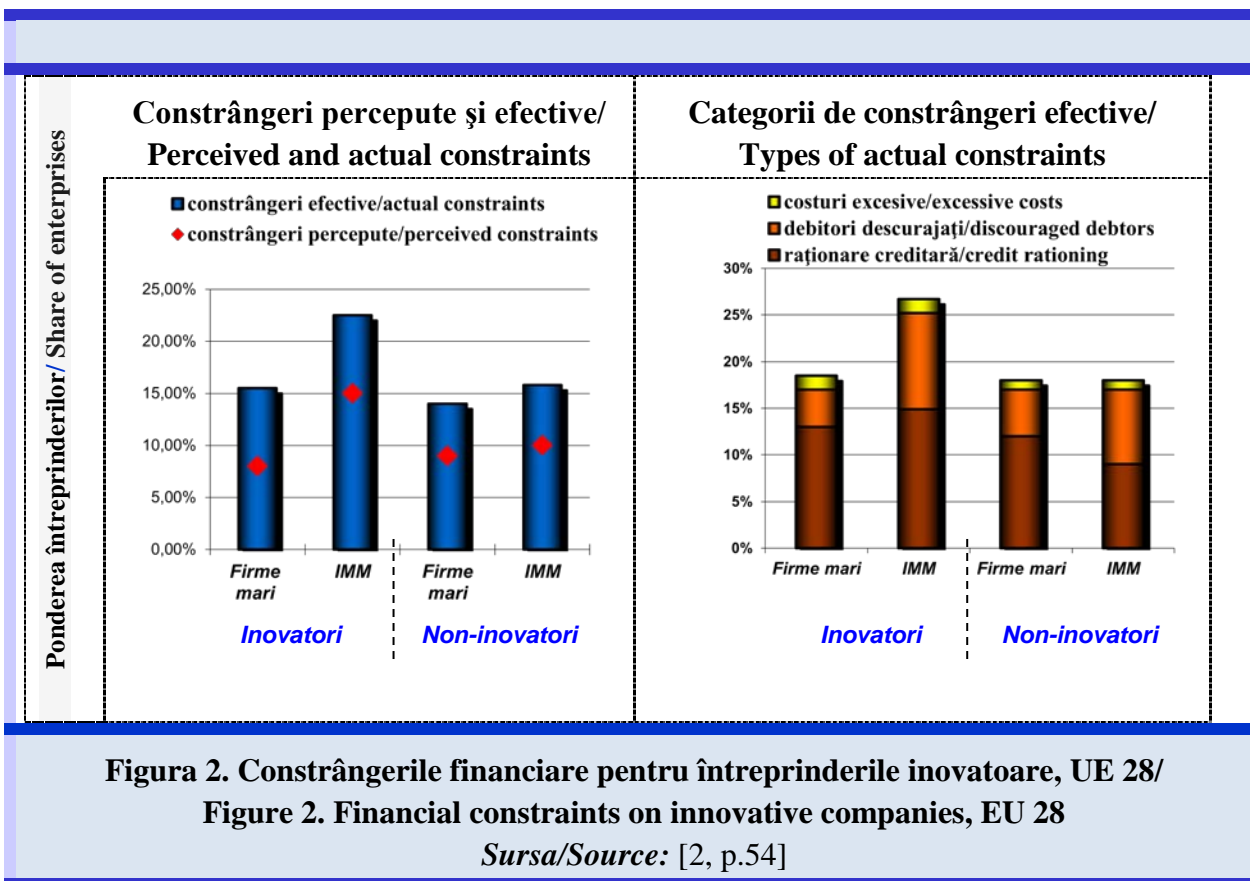
Figures mentioned above show that in 2013, 10% of the small and medium-sized companies perceived the financial constraint as the most pressing issue that they had to deal with, compared to the 7% of the large companies. The most common restriction was credit non-granting (credit rationing) followed by non-applying for credits feared by a potential refusal (discoura-

(descurajarea debitorilor) și costurile înalte ale creditării. După cum se poate observa, restricția volumului creditării a depășit cu mult restricția prețului creditării.

Constrângerile efective de finanțare au fost mai ridicate pentru creditele destinate achiziționării capitalului fix și circulant și mai mici pentru creditele comerciale [2, p.52].

ging debtors) and high costs of crediting. As far as one can notice, the restriction on the number of credits exceeded considerably the restriction on the price of credits.

The actual financial constraints were higher on credits designed to acquire fixed capital and working capital and smaller on commercial credits [2, p.52].

Figura 2. Constrângerile financiare pentru întreprinderile inovatoare, UE 28/ Figure 2. Financial constraints on innovative companies, EU 28

Sursa/Source: [2, p.54]

Lucru paradoxal, dar cu cele mai mari constrângeri în calea obținerii finanțării externe s-au confruntat întreprinderile inovatoare (figura 2). Aceasta se explică prin faptul că cererea lor pentru credite este mare, procesul de inovare fiind costisitor, iar oferta creditelor este restrânsă, riscurile valorificării inovațiilor fiind sporite.

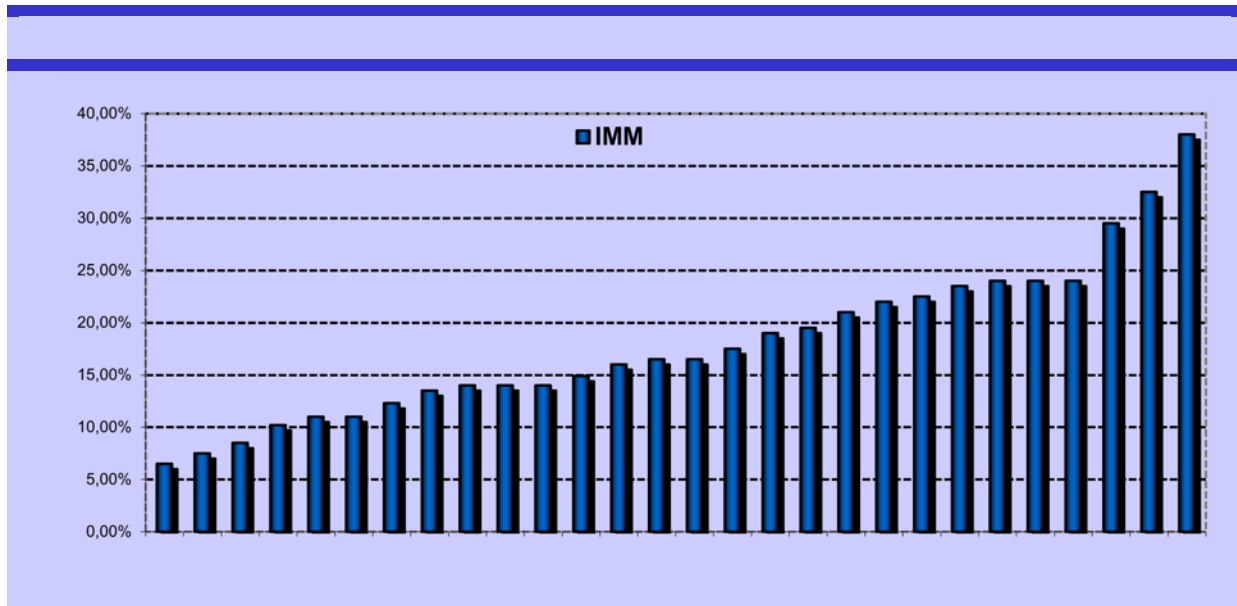
Tabloul comparativ al constrângerilor financiare efective în diferite state membre ale UE este prezentat în figura 3. După cum se poate observa, nivelul lor a fost mai mare în statele lovite mai tare de criza financiară (Irlanda, Grecia și Spania), cele mai avantajoase con-

It is most surprising but the toughest restrictions on external financing were imposed for the innovative companies (figure 2). This can be accounted for by the fact that their demand for credits is high, the process of innovation is costly, but the offer of credits is limited and the risks of capitalizing on innovations are enhanced.

A comparative picture of the actual financial constraints in different EU member-states is provided in figure 3. As far as we can see, the highest level is encountered in those countries where the financial crisis has had the most considerable impact (i.e. Ireland, Greece and Spain),

diții de finanțare fiind înregistrate în statele cu un sector financiar relativ stabil (Finlanda și Suedia).

while the most advantageous terms of financing are offered in the countries with a relatively stable financial sector (i.e. Finland and Sweden).

Figura 3. Constrângerile financiare efective în statele membre UE/

Figure 3. Actual financial constraints in the EU member-states

Sursa/Source: [2, p.53]

Deci, IMM-urile se confruntă cu dificultăți în obținerea creditelor bancare, ce semnifică faptul că piața monetară europeană nu funcționează în modul cel mai eficient, fiind necesare măsuri de ameliorare a accesului la creditare atât din partea ofertei, cât și din partea cererii.

Din partea ofertei, se propun mecanisme tradiționale de sprijin – garantarea împrumuturilor, partajarea riscurilor, facilități directe la acordarea creditelor. Sprijinul public poate interveni sub forma cumpărării de acțiuni la firmele cu capital de risc. Asimetria informațională pentru creditorii poate fi redusă prin elaborarea unui rating standardizat, care ar servi drept orientare pentru bănci.

Din partea cererii, se preconizează luarea de măsuri de reducere a numărului de solicitanți descurajați prin organizarea de traininguri menite să-i familiarizeze cu documentația necesară obținerii creditelor și cu diversitatea surselor de finanțare disponibile [2, p.69].

Therefore, small and medium-sized companies face difficulties when bank credits are applied for, it means that the European monetary market does not run efficiently and measures to facilitate crediting both in terms of supply and demand are called for.

As far as the offer is concerned, traditional mechanisms of support are proposed, that is securing loans, risk sharing, direct facilities for crediting. Public support may be offered in the form of shares purchased in venture capital firms. Informational discrepancy for creditors can be reduced by establishing a standardized rating to guide banks in their crediting decisions.

As for the demand, it is necessary to take measures to decrease the number of discouraged applicants by organizing trainings to inform about the documents required for credit application and the range of available sources of financing [2, p.69].

Pe parcursul ciclului lor de viață, întreprinderile interacționează cu administrațiile publice sub diferite forme: aplică pentru obținerea licențelor de activitate, îndeplinesc comenzile de stat, achită taxe, participă la diverse litigii. Aceste interacțiuni reprezintă, pentru ele, costuri și bariere birocratice, care implică resurse ce ar putea fi utilizate pentru investiții. Ca urmare, asigurarea unei administrații publice eficiente și transparente devine foarte importantă.

Datele cu referință la calitatea administrației publice, în unele țări ale UE, sunt reflectate în tabelul 2.

During their life cycle, companies' interaction with the public administration takes different forms: applications to be granted business licenses, fulfilment of government orders, payment of fees, and involvement in court trials. The above instances represent costs and bureaucratic barriers for them that consequently imply financial resources which could be used as investments. Thus, it is important to ensure an efficient and transparent public administration.

Below you will find data referring to the quality of public administration in some EU countries (table 2).

Tabelul 2/Table 2

Nivelul calității administrațiilor publice/ Level of public administration quality					
Țara/ Country	Eficacitatea guvernării/ Government effectiveness	Calitatea reglementărilor/ Quality of regulations	Libertatea față de corupție/ Freedom from corruption	Timpul pentru soluționarea insolvenței/ Time to settle insolvency	Independența sistemului judiciar/ Judicial independence
Belgia/ Belgium	1.71	1.31	71.10	0.90	7.17
Republica Cehă/ Czech Republic	0.97	1.17	44.40	7.44	5.09
Danemarca/ Denmark	2.22	1.83	94.80	2.16	8.99
Estonia/ Estonia	1.06	1.38	61.20	3.00	7.23
Spania/ Spain	1.23	1.23	68.20	1.50	4.87
Ungaria/ Hungary	0.82	1.15	50.70	2.00	5.43
Italia/ Italy	0.54	0.93	49.60	1.80	4.48
Luxemburg/ Luxembourg	1.77	1.75	85.40	2.00	8.02
Letonia/ Latvia	0.62	0.97	41.50	3.00	4.62
Olanda/ Netherlands	1.86	1.77	88.40	1.10	8.89
Polonia/ Poland	0.53	0.83	40.20	3.00	4.70
România/ Romania	-0,23	0.39	31.40	3.95	3.33
Suedia/ Sweden	1.99	1.64	92.40	2.00	8.56
Slovenia/ Slovenia	1.02	0.80	61.00	2.00	5.27
Slovacia/ Slovakia	0.82	1.07	42.00	4.30	3.79

Sursa/Source: [2, p.150]

După cum se poate observa, în topul statelor cu o calitate înaltă a guvernării, se plasează Danemarca, Luxemburg, Olanda și Belgia, iar cele mai proaste poziții, la majoritatea compartimentelor, le dețin România și Polonia.

O calitate sporită a administrației publice determină o pondere mai mare a întreprinderilor în creștere rapidă, tabelul 3 ilustrând impactul potențial al reformelor instituționale asupra creșterii întreprinderilor. Conform datelor din tabel, în cazul în care o țară (Polonia) își va îmbunătăți sistemul judiciar pentru a atinge nivelul celor mai exemplari membri ai UE, în acest domeniu (Danemarca și Olanda), ponderea firmelor în rapidă creștere (în Polonia) va spori cu aproape 3 puncte procentuale. Cu toate că aceste estimări sunt orientative, ele ilustrează beneficiile care ar rezulta dintr-o îmbunătățire calitativă a administrației publice.

The figures show that Denmark, Luxembourg, Netherlands and Belgium are ranked at the top with the highest quality of governing, while Romania and Poland take the lowest positions according to most of the criteria.

An enhanced quality of public administration determines a larger share of the fastest-growing companies; table 3 depicts the potential impact of institutional reforms on companies' growth. According to this data, if a country (Poland) improves its law system to reach the level of the best EU members in this domain (Denmark and Netherlands), the share of the fastest-growing companies in Poland will increase by almost 3 percentage points. Despite the hypothetical nature of these estimates, they underline the benefits yielded by an improved public administration.

Tabelul 3/Table 3

Impactul proiectat al reformelor instituționale asupra ponderii firmelor în creștere/ The impact of institutional reforms on the share of growing companies					
	Eficacitatea guvernării/ Government effectiveness	Calitatea reglementărilor/ Quality of regulations	Libertatea față de corupție/ Freedom from corruption	Timpul pentru soluționarea insolvenței/ Time to settle insolvency	Independența sistemului judiciar/ Judicial independence
Belgia/ Belgium	0.71	1.13	1.42	b.p.	1.23
Republica Cehă/ Czech Republic	2.06	1.47	3.10	3.27	2.68
Danemarca/ Denmark	b.p.	b.p.	b.p.	0.59	b.p.
Estonia/ Estonia	1.90	0.99	2.04	1.02	1.19
Spania/ Spain	1.59	1.33	1.60	0.25	2.83
Ungaria/ Hungary	2.33	1.52	2.70	0.51	2.44
Italia/ Italy	2.84	2.03	2.77	0.41	3.10
Luxemburg/ Luxembourg	0.62	0.13	0.52	0.51	0.64
Letonia/ Latvia	2.70	1.93	3.28	1.02	3.01
Olanda/ Netherlands	0.45	b.p.	0.33	b.p.	b.p.
Polonia/ Poland	2.86	2.26	3.37	1.02	2.95
România/ Romania	4.24	3.27	3.92	1.50	3.90
Suedia/ Sweden	b.p.	0.37	b.p.	0.51	0.27
Slovenia/ Slovenia	1.98	2.32	2.06	0,51	2.55
Slovacia/ Slovakia	2.33	1.71	3.25	1.68	3.58

Notă: b.p. – bunele practici/ **Note:** b.p. – best practices
Sursa/Source: [2, p.126]

Deci, cele mai stringente probleme ale administrațiilor publice europene sunt corupția și independența sistemului judiciar.

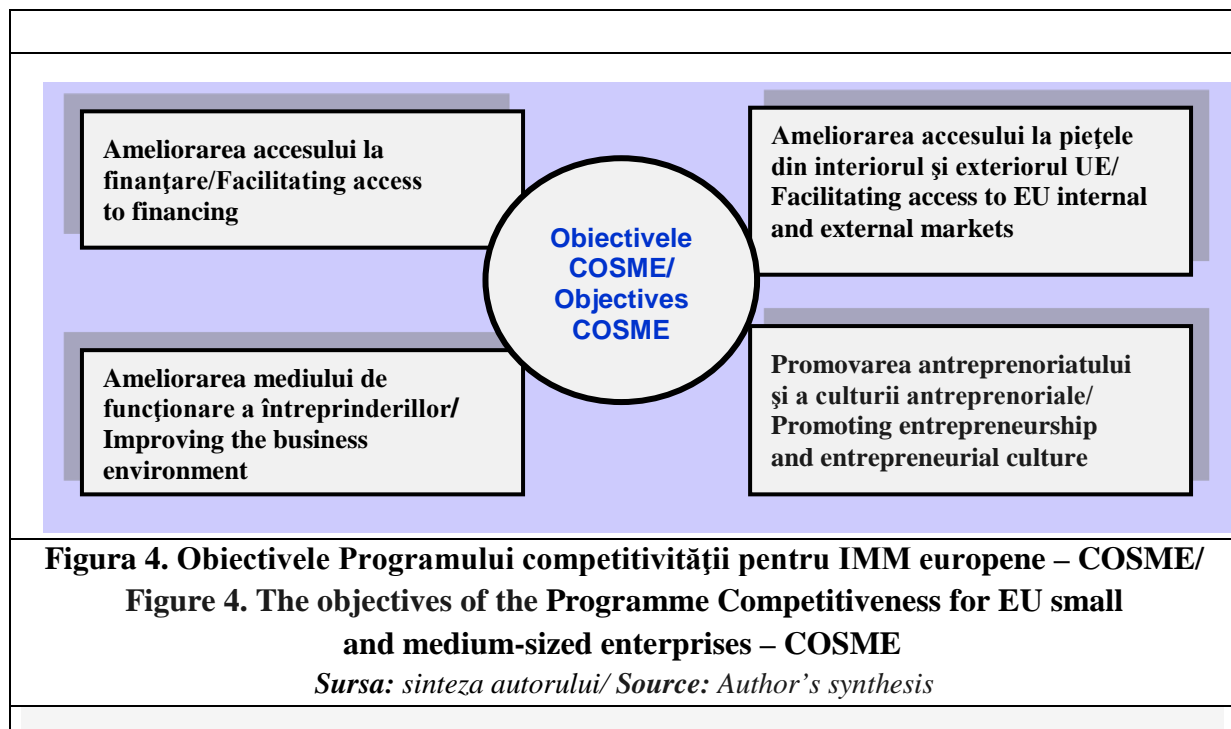
**Reacțiile instituționale
la obstacolele existente în domeniul
competitivității întreprinderilor**

Creșterea competitivității este plasată în centrul politicilor europene, orientate spre crearea, către anul 2020, a unei societăți inteligente, incluzive și sustenabile. **Programul competitivității pentru întreprinderile mici și mijlocii (Competitiveness for Small and Medium-Sized Enterprises, COSME)**, prevăzut pentru perioada 2014-2020 și gestionat de Direcția generală a industriei și antreprenoriatului din cadrul Comisiei Europene, are drept scop general suportul pentru susținerea întreprinderilor în procesul lor de creare, creștere și internaționalizare, în particular, a IMM-urilor. Acest scop general cuprinde 4 mari obiective [4]:

Therefore, the most painful issues of the EU public administration are corruption and independence of the law system.

**Institutional
feedback to the existing
obstacles to companies' competitiveness**

Enhancing competitiveness is at the core of the European policies aimed at establishing, by 2020, an intelligent, inclusive and sustainable society. **The Programme (Competitiveness for small and medium-sized enterprises, COSME)** designed for 2014-2020 and managed by the Directorate-General for the Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs of the European Commission, focuses on supporting companies, especially small and medium-sized, in their process of creation, development and internationalization. This general purpose includes 4 major objectives [4]:

Ameliorarea accesului la finanțare se preconizează a fi efectuată prin:

- facilitatea „garantarea creditelor”, care permite finanțarea garanțiilor și contra-

Facilitating access to financing can be achieved through:

- securing loans – a facility to enable financing guarantees and counter-guaran-

garanțiilor obținute de intermediarii financiari (bănci, societăți de garantare, societăți de leasing) pentru a-i interesa în majorarea volumului de credite acordate sau a operațiunilor de leasing propuse IMM-urilor.

- facilitatea „capital-investiții”, care oferă întreprinderilor capitalul de risc necesar în faza de creștere.

Pentru aceste două facilități, se prevede alocarea a 60% din întregul buget al Programului COSME (2,3 mlrd. euro), ele fiind asigurate de Banca Europeană de Investiții și Fondul European de Investiții.

Ameliorarea mediului de funcționare a întreprinderilor este orientată spre:

- reducerea presiunilor legislative și administrative asupra întreprinderilor;
- ameliorarea modalităților de informare a IMM-urilor pe aspecte ce țin de reglementare și competitivitate.

Pentru reducerea presiunilor legislative și administrative asupra IMM-urilor, a fost lansată inițiativa „*Small Business Act*” care, prin „testul IMM” obligatoriu, verifică dacă noile elaborări de politici economice și inițiative legislative nu creează noi obstacole în activitatea IMM la nivel național, regional sau local. Testul este efectuat de o rețea de reprezentanți ai IMM-urilor din statele membre, instituită în 2011.

Prin portalul *Europe for you* IMM pot obține informații cu privire la regulile fiscale și contabile existente în diferite state. Cele care doresc să furnizeze servicii, în mai multe state membre ale UE, pot obține informații despre procedurile existente prin *ghisee unice de acces online*. *Rețeaua Entreprise Europe* ajută IMM-urile, prin propunerea analizelor comerciale și tehnologice, precum și a serviciilor de consultanță asupra drepturilor de proprietate intelectuală prin intermediul a 600 de parteneri regionali localizați în 54 de state din Asia, Africa de Nord și America [1].

Structurile eligibile ale programului COSME sunt IMM-urile, antreprenorii, organizațiile de

tees received by financial intermediaries (banks, guarantee companies, leasing companies) in order to motivate them to increase the number of granted credits or the leasing operations offered to small and medium-sized companies;

- capital-investments – a facility to allow companies to take out venture capital for growth.

These 2 facilities will benefit from an allocation of 60% of the entire budget of the COSME Programme (2,3 billion euros) provided by the European Bank of Investments and the European Fund of Investments.

Improving the business environment aims at:

- reducing legislative and administrative burdens on companies;
- improving ways to inform small and medium-sized companies about regulations and competitiveness.

To reduce the legislative and administrative burdens on small and medium – sized companies, there has been launched the initiative “*Small Business Act*” which applies the compulsory “Small and medium-sized companies Test” to check if the new economic policies and legislative initiatives do not raise new barriers in these companies’ activity at national, regional and local levels. The test is performed by a chain of representatives of small and medium – sized companies from the EU member-states set up in 2011.

The portal *Europe for you* can be accessed by small and medium – sized companies to obtain information about the existing fiscal and accounting laws in different countries. Those that wish to provide services in many EU member-states can receive information about the existing procedures through *online single sign-ins*. *The Enterprise Europe network* assists small and medium – sized companies by providing economic and technological analysis as well as offering intellectual property consulting services by means of 600 regional partners located in 54 states of Asia, North Africa and America [1].

susținere a întreprinderilor, administrațiile regionale și naționale din statele membre ale UE, entitățile din Asociația europeană a liberului schimb (Norvegia, Islanda, Liechtenstein), din statele-candidate la integrare și din țările din vecinătatea UE, cu condiția semnării unui acord de participare la proiect din partea UE. Către ianuarie 2015, trei state-candidate au obținut asemenea acord. În septembrie 2014, Republica Moldova a înaintat o cerere de participare la programul COSME, însă fără prevederea obținerii mijloacelor financiare [5].

Concluzii

În UE, per ansamblu, mediul de afaceri nu este unul perfect, existând o serie de obstacole, dintre care mai pronunțate sunt finanțarea insuficientă a IMM-urilor și a firmelor inovatoare, precum și reglementările administrative sofisticate.

Sub aspectul finanțării, circa 10% din IMM-uri sunt supuse constrângerilor financiare, restricția volumului creditării depășind cu mult restricția prețului creditării. În calitate de măsură de reducere a acestui obstacol, programul european COSME prevede aplicarea facilităților ce țin de garantarea creditelor și oferirea capitalului de risc IMM-urilor.

Pentru ameliorarea mediului de funcționare a întreprinderilor, UE a introdus „testul IMM”, servicii de informare și consultanță prin ghișee unice de acces online și prin rețeaua Enterprise Europe.

Experiența UE este foarte importantă pentru Republica Moldova. Deși, conform clasaamentului Băncii Mondiale „Doing Business-2016”, Moldova se află pe locul 52 din 182 de țări ale lumii, problema deficitului de capital pentru dezvoltare și a excesului de reglementări administrative rămâne a fi stringentă.

Transferul „testului IMM” și al ghișeelor de consultanță online, în practica autohtonă, nu este o „misiune imposibilă” pentru o economie mică, precum este cea a Republicii Moldova. Ameliorarea finanțării și a mediului de afa-

The entities eligible for the COSME Programme are small and medium-sized companies, economic agents, organizations that support companies, regional and national administrations of the EU member-states, entities-members of the European Free Trade Association (Norway, Iceland, Liechtenstein), state-candidates for integration and EU neighbouring countries provided there is an agreement of project participation signed by the EU. By January 2015, 3 state-candidates signed a similar agreement. In September 2014, the Republic of Moldova submitted an application for COSME Programme participation but there was no stipulation for financing [5].

Conclusions

The EU business environment, as a whole, is not perfect and generates a number of barriers such as scarce financing for small and medium-sized companies and innovative firms and sophisticated administrative regulations.

As for financing, almost 10% of small and medium-sized companies face financial constraints; the restriction on the number of credits is far beyond the restriction on the price of crediting. To eliminate this obstacle the EU Programme “COSME” stipulates a number of facilities to secure loans and grant venture capital to small and medium-sized companies.

In order to improve the EU business environment “the Small and Medium-Sized Companies Test” has been put into practice as well as information and consulting services through online single sign-ins and the network “Enterprise Europe”.

The EU experience is very valuable for the Republic of Moldova. Although the World Bank ranking “Doing Business-2016” places Moldova on the 52nd position out of 182 countries of the world, the problems of capital deficit for development and excessive administrative regulations remain stringent.

The application of “the Small and Medium-Sized Companies Test” and online consulting single sign-ins is not “mission impossible” for the small Moldovan economy. Facilitating financing and improving the business environment will lead

ceri va contribui la ameliorarea competitivității economiei moldovenești, ce va permite de a profita mai mult din oportunitățile deschise de Acordul privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător și Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și UE.

to enhanced competitiveness of the Moldovan economy that will further allow for more opportunities offered by the Deep and Comprehensive Free Trade Agreement and the Association Agreement between the Republic of Moldova and the EU.

Referințe bibliografice / Reference bibliography:

1. Comission Europeenne. *Comprendre les politiques de l'UE. Marche interieur*. Luxembourg, 2015. ISBN 978-92-79-42539-4
2. European Commission. European Competitiveness Report 2014 "*Helping Firms Grow*". Luxembourg, 2014. ISBN 978-92-79-38767-8
3. Flash Eurobarometer 283: *Entrepreneurship in the EU and beyond*.
https://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/S765_283
4. Reglement (UE) nr.1287/2013 du Parlement europeen et du Conseil du 11 decembre 2013,
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/PDR/?uri=CELEX:32013R1287&from=FR>
5. Third countries' participation in the COSME programme, 2015
<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/8441>